

PREVENCIJA NESREĆA U DJECE

ZAŠTITIMO SVOJU DJECU

Ljiljana Čenan, dr.med.

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

E
S
F
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

NESREĆA

- je neočekivan i iznenadan događaj nastao nekontroliranim djelovanjem energije (mehaničke, termičke, električne, kemijske i dr.), a najčešće interakcijom više čimbenika, sa posljedicom ranjavanja, invalidnosti ili smrti osobe ili/i s materijalnom štetom

NESREĆE

- Dominantno vodeći uzrok smrti djece nakon 1. godine života
- Predstavljaju i znatan udio obolijevanja djece, često i sa trajnim invaliditetom kao posljedicom

NESREĆA

- je iznimno stresan i prijeloman događaj sa posljedicama u fizičkom, psihičkom i socijalnom zdravlju žrtve
- Posljedice nesreća se očituju na obitelj, ali i na društvo u cjelini

NESREĆE

- Se u velikom broju mogu spriječiti jednostavnim mjerama
- Samo manji broj nesreća zahtijeva kompleksnije mjere i ulaganja

STALNO IMATI NA UMU:

- Djecu treba čuvati i nadzirati cijelo vrijeme, a taj nadzor treba smanjivati tijekom odrastanja i povećanja djetetove samostalnosti

STALNO IMATI NA UMU:

- Nije lako procijeniti pravu mjeru nadzora i pravo vrijeme smanjivanja nadzora – možda najzahtjevniji dio zanimanja “roditelj”

Vrsta nesreće u velikoj mjeri ovisna o dobi djeteta

- Dojenačka dob
- Predškolska dob
- Školska dob i adolescencija

Tipične nesreće u dojenačkoj dobi

- Padovi
- Udisanje ili gutanje stranog tijela
- Otrovanja
- Gušenje
- Vješanje
- Opekline
- Utapanje
- Promet

Tipične nesreće u predškolskoj dobi

- Padovi
- Udisanje ili gutanje stranog tijela
- Otrovanja
- Mehaničke ozljede
- Eksplozivne naprave i oružje
- Opekline
- Utapanje
- Promet

Tipične nesreće u školskoj dobi i adolescenciji

- PROMET
- Utapanje
- Sportske ozljede
- Oružje i eksplozivne naprave

OZLJEDE U PROMETU

- U svijetu svaki dan umire 720 djece zbog ozljeda zadobivenih u prometu
- Vodeći uzrok smrti u dobi 10 – 19 godina
- U siromašnim zemljama djeca stradavaju kao pješaci, suputnici u vozilima ili na biciklima
- U razvijenim zemljama mladi stradavaju najčešće kao mladi i neiskusni vozači

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

BUDIMO DJECI UZORI:

- ne vozimo prebrzo
- ne vozimo ako smo pili alkohol
- ne kršimo prometne propise
- uvijek se vežimo

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

NIKAD NE DRŽITE DIJETE U KRILU ZA VRIJEME VOŽNJE – zakoni fizike ne dozvoljavaju da zadržite dijete u rukama u slučaju sudara

U slučaju sudara pri brzini od 60 km/h zadržati bebu u rukama postaje jednako pokušaju da zaustavite predmet od pola tone (npr. bebu slona)

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- UVIJEK VEZATI DIJETE U SJEDALICI PRILIKOM VOŽNJE (makar i 100 m)
- važno je da dječja sjedalica odgovara dobi, da je dobro pričvršćena i da je dijete dobro svezano u njoj (ni prečvrsto, ni prelabavo)
- Preporučeno je korištenje sjedalice do 8 godina

U Hrvatskoj je zabranjena
vožnja djece mlađe od 12
godina na prednjem sjedištu
vozila!

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Kupiti djeci kacige za vožnju biciklom i motorom (i kontrolirati ih da li ih nose)
- Kontrolirati mlade vozače (da li se pridržavaju prometnih propisa, da li piju)

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Učiti djecu da stanu, gledaju i slušaju prije nego prijeđu cestu, da traže najsigurnije mjesto za prelazak ceste
- Uvijek iznova to ponavljati (roditeljstvo je ponekad glumljenje pokvarenog gramofona)

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

KAO RODITELJI UTJECATI NA LOKALNE VLASTI DA
ULOŽE MAKSIMALNE NAPORE U ZAŠTITU DJECE
(usporavanje prometa u selu, izgradnja biciklističkih
staza, izgradnja sigurnih dječjih igrališta, povećanje
broja pješačkih prijelaza)

UTAPANJE

- 480 djece širom svijeta se svaki dan utopi
- Djeca mlađa od 5 godina su najugroženija
- Mala djeca se mogu utopiti u samo nekoliko centimetara vode

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Ne ostavljajte djecu bez nadzora blizu vode, pogotovo djecu mlađu od 5 godina, čak i ako znaju plivati
- Pokrijte ili uklonite sve vodene opasnosti oko kuće – bunare, septičke jame, veće posude sa vodom (čak i kante vode, ukoliko imate malu djecu), bazene

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Ogradite bazene
- Ne ostavljajte djecu bez nadzora prilikom kupanja (u kadi, u bazenu, jezeru, rijeci, potoku)
- Ukoliko ste na brodu, čamcu, pedalini ili slično, neka dijete uvijek ima zaštitni prsluk

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Upozoravati djecu na štetnost skakanja na glavu
- Svake godine oko 10 mladih ljudi ostane oduzeto zbog skakanja u vodu na glavu (loša procjena dubine, nepravilno uranjanje u vodu)

OPEKLINE

- 260 djece širom svijeta svakodnevno izgubi život zbog opekline
- Mogu biti uzrokovane vrućim predmetima, vrućima tekućinama, vatrom, kemikalijama, električnom strujom ili suncem
- **MALA DJECA SU NAJVIŠE UGROŽENA OPEKLINAMA**

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Namjestiti slavinu sa vrućom vodom na 50 C
- Držati šibice, upaljače i druge zapaljive stvari izvan dosega djece
- Paziti na djecu prilikom svinjokolje, pečenja rakije i sličnih akcija

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

PRVA POMOĆ:

- zapaljenu osobu valjati po zemlji ili prekriti da se ugasi vatra
- opekline staviti pod hladnu vodu
- ne stavljati na opeklinu pekmez, ulje, slaninu i slično
- kemikalije obilno isprati s kože

PADOVI

- 130 djece umre svaki dan zbog pada
- Padanje je normalan dio učenja hodanja, trčanja i skakanja
- Padanje s visine (krevet, stepenice, balkoni) uzrokuje najveći dio ozljeda

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Ograditi balkone, terase, stepenice
- Na stepenice postaviti vrata
- Staviti zaštitu na prozore
- Utjecati na lokalnu vlast da dječja igrališta učini sigurnijima

OTROVANJA

- 125 djece svakodnevno umire zbog otrovanja
- Stopa otrovanja najviša u djece ispod 1 godine i oko 15 godine
- Otrovanja su 4 puta češća u siromašnim zemljama, nego u razvijenim

ŠTO MOŽEMO UČINITI?

- Uklonite sve opasne kemikalije iz kuće (koje ne moraju biti tamo)
- Sredstva za čišćenje, lijekove i ostale potencijalno otrovne tvari ukloniti izvan dosega djece
- Imajte na umu da 20% djece može otvoriti poklopce “za zaštitu djece”

IGRAČKE LOŠE KVALITETE

- ne govori se dovoljno o neispravnim igračkama i o igračkama napravljenim od otrovnih materijala
- bolje kupiti jednu kvalitetnu, nego 10 nekvalitetnih igračaka
- ni najskuplja igračka ne može zamijeniti roditeljsku ljubav

SPORTSKE OZLJEDE

- često se misli da su ozljede sastavni dio sporta pa se ne govori o njima
- najčešće na početku treninga (zbog neodgovarajuće pripreme) i na kraju treninga (zbog umora)
- bolovi nisu dio treninga i natjecanja i dijete ne treba trpjeti da bi nešto postiglo

SVE ČEŠĆI UZROK OZLJEDA U DJECE JE KRONIČNI UMOR

Djeca trebaju dovoljno sna
Djecu ne treba pretrpavati sa obavezama

ZA KRAJ:

- u Hrvatskoj vlada epidemija ozljeda djece i smrtnosti zbog ozljeda
- U svim razvijenijim zemljama postoje pri vladama posebni komiteti čija je zadaća sprečavanje dječjih ozljeda – imaju snagu izvršne vlasti

Izrada materijala sufinancirana je sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

*Sadržaj emitiranog materijala isključiva je odgovornost
Koordinacije hrvatske obiteljske medicine*